

Overleg Westhoek - De Lijn

versie 18/03/2008

Doelstellingen overleg

De Lijn West-Vlaanderen heeft het voorbije jaar actief gewerkt om haar toekomstvisie in kaart te brengen.

Waar De Lijn de afgelopen jaren fors geïnvesteerd heeft in basismobiliteit met de gekende belbussen, ligt de focus voor de toekomst voornamelijk op het versterken van de regionale verbinden.

Netmanagement is prioritair gericht op de uitbouw van een frequenter en sneller regionaal busnet dat de belangrijkste openbaarvervoersknooppunten verbindt en zorgt voor betrouwbaar voor- en natransport naar de treinen.

Doelstelling is het marktaandeel van openbaar vervoer in het woon-werk, woon-winkel en recreatief verkeer te verhogen.

De Lijn West-Vlaanderen zal in de loop van 2008 haar toekomstplan voorleggen en bespreken met alle gemeenten.

Regio's en gemeenten zullen aan De Lijn kenbaar moeten maken welke hun prioriteiten en verwachtingen zijn rond openbaar vervoer.

Problematiek en eisenpakket Westhoek

Uit verschillende onderzoeken komt het probleem van vervoersarmoede in buitengebieden sterk naar voren. Het verplaatsen in de Westhoek is sterk afhankelijk van (het bezitten en het benutten van) van een (duur en weinig milieuvriendelijk) privaat vervoersmiddel.

Het invoeren van basismobiliteit moest een halt toe roepen aan dit probleem. Het decreet Basismobiliteit vereist dat iedereen in een woongebied op redelijke afstand een halte kan bereiken waar een minimum aanbod aan openbaar vervoer voor handen is.

De Westhoekregio wordt echter gekenmerkt door een sterk verspreide bevolking¹.

Op dit moment biedt het openbaar vervoer op onvoldoende wijze een alternatief voor verplaatsingen daar de normen van basismobiliteit te eng zijn voor buitengebieden en daar de huidige dienstverlening voornamelijk gefocust is op het woon – schoolverkeer.

Om bovenstaande redenen eist de Westhoek een efficiënter en uitgebreider aanbod aan openbaar vervoer om de interne mobiliteit te verbeteren en uit te breiden. Het woon – werkverkeer moet vlotter en duurzamer. Uiteraard is de interne mobiliteit niet los te denken van de aansluiting op het net buiten de Westhoek.

Vanuit Westhoekoverleg werd een globale prioriteitenlijst opgesteld rond de Westhoek-verwachtingen naar openbaar vervoer.

Krijtlijnen in haar eisenpakket zijn de volgende:

- een efficiënt en goed uitgebouwd regionaal netwerk
- een goed alternatief aanbod voor het woon-werkverkeer
- versterken van recreatief aanbod
- het ondersteunen van het aanvullend vrijwilligersvervoer
-

¹ ongeveer 23% van de Westhoekbewoners wonen in buitengebied en hebben dus geen recht op basismobiliteit. In sommige gemeenten loopt het percentage bewoners in buitengebied op tot meer dan 40%, Vleteren, Alveringem, Lo-Reninge en Heuvelland

Een goed uitgebouwd regionaal netwerk

In de Westhoekregio zijn er een aantal frequente regioverbindingen die goed tot zeer goed bedeed worden. De kustlijn is de grote uitschieter. Daarnaast zijn er goede verbindingen richting Roeselare vanuit Ieper en Diksmuide. Op de andere verbindingen is het openbaar vervoer eerder zwak uitgebouwd. Voor de regio Westhoek zijn er dus heel wat mogelijkheden om het regionale netwerk te verbeteren. Ook de grensoverschrijdende verbindingen zijn vaak zwak uitgebouwd.

De Westhoekregio heeft grote verwachtingen op verbetering van aanbod op de volgende verbindingen:

- Poperinge – Ieper – Veurne - Kust²
- Poperinge – Ieper – Roeselare
- Poperinge - Veurne
- Ieper – Diksmuide
- Diksmuide – Nieuwpoort
- Diksmuide / Koekelare – Oostende
- Ieper – Armentières
- Ieper – Komen – Lille
- Kust – Veurne – Nieuwpoort –Brugge³
- De Panne / Veurne – Duinkerke
- Poperinge - Hazebrouck.

Op diverse bestaande lijnen is er behoefte aan het beperken van overstappunten om alzo de totale verplaatstijd naar de regionale centra in te perken.

Op een aantal regionale verbindingen zouden minstens in de spits snelle bussen ingelegd moeten worden om scholieren, studenten én werkenden op hun bestemming te brengen om te concurreren met het wegvervoer.

Een aantal regionale attractiepunten kunnen nog beter en rechtstreekser bediend worden, zoals de ziekenhuizen in Veurne, Ieper en Roeselare.

Deze eisen lopen parallel met het wensbeeld van De Lijn West-Vlaanderen zelf⁴ voor een optimaal regionaal vervoersnet. De hamvraag zal worden wanneer deze verbindingen worden ingeschreven op de prioriteitenlijst van De Lijn.

Een goed alternatief aanbod voor woon-werkverkeer

Voor de relatie woon-schoolverkeer scoort het openbaar vervoer goed tot zeer goed. Er is echter nog veel werk om de modal split voor de woon-werkrelatie om te buigen richting openbaar vervoer.

De busaansluitingen beter afstemmen op de spitsstreinen naar Gent en Brussel (in de stations van Veurne, De Panne, Diksmuide en Ieper) kan een gunstig effect hebben om pendelaars aan te trekken. De relatie bus/trein kan een potentieel betekenen gezien de fileproblemen in de spits richting Gent en vooral Brussel. Buiten de spits zijn de aansluitingen bus/trein op dit moment zeer slecht.

Een uitgebreider ov-aanbod buiten de schoolvakanties, op woensdagen en vroegere bussen kan een stimulans zijn om de modal split te wijzigen. Het ov is immers voornamelijk toegespitst op schoolvervoer.

Een betere bediening van de grotere bedrijvzones (Ieperleekanaal, bedrijvzones Veurne, Sappenleen Poperinge, bedrijvzones Diksmuide, ed) en opleidingscentra strekt tot aanbeveling. Uit onderzoek⁵ bleek dat het openbaar vervoer slecht scoorde in de woon-werkrelatie, 8% van de werknemers gebruikt het OV als hoofdvervoermiddel. De aangehaalde struikelblokken om het openbaar vervoer te gebruiken zijn:

- ontbreken van directe verbindingen
- te lange verplaatsingsduur
- geen halte beschikbaar in omgeving van bedrijf
- te lage frequentie
- ketenverplaatsingen (bv. kinderopvang).

² De verbinding Ieper-Poperinge zal op korte termijn een spitsversterking krijgen

³ Een snelbus langs de E40 ontlast de kusttram en verbindt de Westhoek vlotter richting Brugge

⁴ Toekomstplan De Lijn West-Vlaanderen, NEPTUNUS

⁵ Optimalisatie van de bereikbaarheid van de industriezones in de Westhoek (Diksmuide, Ieper en Veurne) dmv bedrijfsvervoersplannen, Westhoek - Traject, 2002

Versterken recreatief aanbod

De busverbindingen tussen de kust en het hinterland verbeteren voor recreatief verkeer. De tramverbinding Koksijde - Veurne valt hieronder.

Een vaste busbediening tussen Ieper en Heuvelland voorzien tijdens vakantieperiodes om relaties naar Kemmelberg, Rodeberg en omgeving te verzorgen.

Ook richting andere attractiepunten zoals Palingbeek, historische sites kan een beter aanbod voorzien worden om te concurreren met het autoverkeer.

Voor recreanten kunnen de formules bus - wandelen en bus - fietsen aangeboden worden.

Ondersteunen aanvullend vrijwilligersvervoer

De Westhoekregio wordt gekenmerkt door een sterke spreiding van de inwoners en een groot aantal kleinere kernen. Het merendeel van de inwoners woont vaak buiten de dorpskernen.

Vele gebieden vallen hierdoor buiten de normen van het decreet basismobiliteit.

Daarnaast treffen we in de dorpen vaak een sterke vergrijzing aan. Dit brengt met zich mee dat een groot deel van de bevolking als minder-mobiel kan beschouwd worden.

De regio kampt dus met de problemen van vervoersafhankelijkheid en vervoersarmoede. De reguliere dienstverlening van De Lijn en de eerder beperkte aanwezigheid van belbussen kunnen deze problemen niet oplossen.

In de Westhoek is het volgen van opleidingen onder werknemers eerder beperkt. Opleidingscentra zijn vaak moeilijk bereikbaar, opleidingen worden georganiseerd wanneer geen openbaar vervoer meer voor handen is.

Het aanvullend vervoer met vrijwilligers biedt een antwoord op de vraag naar flexibel vervoer in landelijk gebied én in het bijzonder voor de meest kwetsbare groepen.

Voor werknemers wordt gedacht aan specifiek vervoer voor diegenen die opleiding willen volgen en voor starters wordt een aanbod gedaan voor "eerste werkervaringen".

Vanuit de volledige regio blijft de vraag naar De Lijn en Vlaamse Overheid om structurele en/of financiële ondersteuning te bieden aan dit aanvullend vrijwilligersvervoer.